

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Certamen Oratorivm De Militari Gloria Inter septem Milites Hispanvm, Germanvm, Francvm, Italvm, Polonvm, Belgam, Hungarvm

Vernulaeus, Nicolaus

Coloniae, 1623

Oratio I. Hispani Milites

[urn:nbn:de:bsz:31-107383](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-107383)

CERTAMEN
ORATORIVM
DE
GLORIA MILITARI.

ORATIO I.

Hispani Milites

N Arenam igitur hodie, si
Dijs placet, Hispani prouo-
camur. Prouocant Germa-
ni, Galli, Itali, Poloni, &
ne quid pudori desit, etiam
alij Populi minores. Sanè
dubia esse militaris Laurea non potest, quæ
Hispanorû semper vertices coronauit: quo-
niam tamen eam nobis inuidere, eripere cæ-
teri non possunt, in Arenam, per me equi-
dem licet, descēdamus. Hispanorum ea laus
est immortalis alios vincere, aliorum gloria
est

est vinci ab Hispanis. Sed pudet hodie lingua, non gladio certare, neque enim Hispanorum est verbis gloriam querere, sed armis. Da veniam & ignosce o Bellatrix & vtriusque mundi victrix Hispania; ego hodie miles tuus, tuam Gloriam propugnabo, qua eripere tibi nunquam illa olim Romanorum arma potuerunt, tantum vero ducentis annis tuas prouincias utcumque labefactauerunt. Nemo vnquam Hispanicus est appellatus, quia nemo vnquam te vicit. Tuam amicitiam cum per Legatos Magnus Alexander accepisset, tum sibi prius rerum omnium Dominus est visus. Te cum aliquando pacuisset Iulius Cæsar inter præcipua suorum Militum decora connumeravit. In te cum defectionem aliquam Augustus Nero intellexisset animo fracto collapsus actum esse de se pronuntiauit. Vnica tantum vrbs tua Numantia Imperij Romani terror est appellata. Tanta olim fuisti, tanta hodie, imò maior es, o Hispania, & tamen quæ te Gentes omni ætate horruerunt, tecum ecce de Militari Gloria certare concupiscunt. Certemus. Quæritisne, vos Populi, quibus maioribus orti sumus Hispani, qui Militaris gloriæ laurum nobis vendicamus? Ijs sanè, quibus militares equi & arma sanguine ipso erant chariora. Qui assueti erant.

*Non vitam sine Marte pati; quippe omnium
in armis*

Lucis causa sita, & damnatum viuere Paci.

Quibus corpora ad inediam erant, & laborerent parata, animi ad mortem. Qui in acie cum essent, tãquam vita gloriosè excessuri, exultabant; cum in morbo, tanquam turpiter & miserabiliter perituri, lamentabatur. Quibus cum aliquando Portius Cato quorundam offensus rebellione arma ademisset, cum nullam ipsi sine armis vitam arbitraretur, ultro sibi mortem conscierunt. Quis Cantabros (Biscainos hodie appellamus) vnquam ignoravit

--- *Hyemisq;, aestusq;, famiq;*

Inuitos, palmãq;, ex omni Marte ferentes?
Illi maiores sunt nostri, qui ne seruitutem aliquando seruirent, igne, ferro, veneno à captiuitate sese vindicauerunt. Quis Astures, bellicosissimam sanè Gentem, non audivit? Illi maiores sunt nostri, qui Augustum trepidare sub armis fecerunt; qui excusso Maurorum iugo vniuersam continuis bellis Hispaniam recuperauerunt. Quis Viriãtam, qui Romanos quatuordecim annis varia victoria fatigauit, & vinci nisi dolo non potuit; quis Lusitanos, qui eorundem Romanorum potentiam sua virtute concusserunt, nõ omni æuo est admiratus? Hi maiores sunt nostri;

nostri, tanti illi, ac tales Hispaniæ populi,
 apud quos ceterorum populorū Duces mili-
 tiæ Tyrocina fecerunt; quorum virtuti ces-
 sit Græcia, cessit Asia, cessit Oriens, & Septē-
 trio dum Romanorum arma inuerunt. Nēc
 nos hodie vel animis vel armis ab eorum
 Bellica virtute degeneramus, quā cum luce
 nascentes haurimus. Tanti illi ac tales olim
 extiterunt, tanti hodie ac tales sumus Hi-
 spani, vt non immerito, (audite vos, & au-
 dian posteri) vniuersus credat Orbis Hispani-
 um vnum quatuor Germanis, tribus Gal-
 lis, duobus Italis æquialere. Addo etiam
 plus in vnius Hispani manu roboris esse,
 quam in Turcarum, aut Indorum, aut Bar-
 barorum aliorum decem lacertis. Nimirum
 nos hominum genus sumus robustissimum,
 & laboris ad arma patientissimum. Nobis
 inedia, vigiliæ, fitis, fames, sudor, & ad om-
 nem militiæ disciplinam obsequium ita lu-
 dus est, vt præcipue virtutis partem esse ma-
 lis ac periculis non fatigari credamus. Ani-
 mi nostri graues sunt, ac cum pondere quo-
 dam generosi; vt cū ad omnia pericula per-
 uicaces existamus, tam ne tempore quidem
 aut tædio vincimur. Quem semel locum in-
 sedimus, hūc semper ita retinemus, vt amo-
 ueri non possimus. Hæc est Hispanorum
 constantia. Modicus plerumq; panis iam af-
 fuetis rigidissimæ virtuti corpor. b. nostris
 suffi-

sufficit. Hęc est Hispanorum frugalitas. Mutuo nos vt fratres diligimus, laceros Commilitones libenter vestimus, ægros benignissimè iuuamus, nouitios & in numerum nostrum militari Sacramento receptos erudimus, ac peccantes humanissimè corripiamus. Hęc est Hispanorum charitas. Nulla inter nos sunt turbæ, nullæ in Regem aut Prefectos seditiones, & extrema pati potius in votis est, quam tumultuari. Hęc est Hispanorum fides, qui cum se Ducibus aliquibus deuenerunt, non prius fidem apud eos, quam vitam relinquunt, vnaque cum ijs moriuntur. Ideò tantoperè illis Hannibal fidebat; ideò Pompeius sui exercitus illos robur constiruebat; ideò Numidiæ Rex Iuba & Octavius Augustus ad suorum corporum custodiam adhibebant. Quanta est erga Deum Hispanorum fides, tanta profecto est erga Reges ac Duces. Queritis quis sermo sit noster? De officio Militum ac Ducum, de obsequio, de honore, de virtute, de armorum gloria, de victorijs ac triumphis. Queritis quantum sit ac quam promptum obsequium? Nemo nostrum, quanquam nobilissimus, minimi etiam imperium detrectat. Et cum in remotissimas alioque sole calentes Regiones à Regibus nostris ad oppugnandos Barbaros quotidie mittamur, ita prompti, ita obsequentes, ita alacres abimus, vt sine sanguine pul-

puluereque rem domi non foris gesturi videamur. Atque hæc cum in nobis Hispanis sint virtutes, tum felicitas quædam incredibilis, & suauissimus Fortunæ fauor comitatur. Ipsa Terra, ipse Oceanus, ipsum etiam nobis cœlum famulari videtur. Nec nos sequitur tantum fortuna, sed vota nostra præcedit, supra vota nostra volirat, & plusquam velimus liberaliter elargitur. Dicam sine fastu, quod sine admiratione audire Orbis non potest. Nullius vnquam ætatis, sæculi, Nationis imperium ita excreuit, cuius felicitatem Hispanorum virtus ac fortuna non antecellat. Enimuerò Duces aliquos nostros inprimis, tum milites videte, vt quâti, qualesque simus Hispani cognoscatis. Non fabulosos hic Annales euoluo, sed nostræ memoriam ætatis excutio. Hispanorum Dux fuit Gonzalus Ferdinandus Aquilarius, Dignus, quantus Vir! Neapolitanum Franciscus regnum eripuit, & ab hoste Ludouico duodecimo torquem auream accepit. Hispanorum Dux fuit Ferdinandus Aluarez Dux Albanus. O noster ille Cæsar! Ab eo territa Gallia est, defensa Hungaria, pacata Germania, victa Africa, concussum Belgium, castigata Hispania, superata Lusitania, & illa mundi Domina Roma, cum capere eam posset ac nollet, contempta. Hispanorum Dux fuit Petrus Enriquez Comes Fontanus, qui in medio

18 CERTAMEN NATIONVM
medio belli duplicis ardore oppida inuicta
vicit. Hispanorum Duces fuerunt Christo-
phorus Mondragonius, & Aluarus Sandæus:
illius ferre præsentiam nunquam hostes po-
tuerunt; huius memoriam etiamnum hodie
immaniſſimi Turcæ venerantur. Noſter fuit
Antonius Leua Conſilio Marteque inſupe-
rabilis. Noſter eſt Illuſtriſſimus Ludovicus
Velaſcius, Equitum Magiſter, cuius genero-
ſitas omnem hoſtilium armorum vim aſper-
natur, & dum metum excludit, vinci nequit.
Tantum eſt eius nomen, tanta virtus in ar-
mis. Noſter fuit Ferdinandus Correſius, qui
omnium poſt homines natos Imperatorum
gloriam ſuperavit. Noſter fuit Franciſcus
Almeida, qui Campſonis AEGYPTIJ Sultani
claſſem proſſigant. Noſter fuit Alphonſus
Albuquerqueſius, qui Goam, Malacam, Cale-
cutum occupavit, Turcas toties & Sarace-
nos non minus glorioſè, quam feliciter fu-
dit. Noſtri fuerunt Suarij, Sequeræ, Menefij,
Gamæ, Sampafij, Cugnæ, Norognæ, ſexcenti
alij, Hercules omnes, omnes Hectores, om-
nes Achilles, Bellorum nuper fulmina, nunc
gloriæ æternum victuræ miracula. Et tu no-
ſter es, ô victorioſiſſime Conſalves de Cor-
dua, cuius gladium nunquam hoſtis vidit,
quin ſanguinè & vitâ amiſerit; cuius manu
tot illi fruſtra ſuſcepti ab Exrege illo Fre-
derico Palatino & Mansfeldio conatus re-
primu-

D
primu
ferur
Milite
Hiſpani
tanta
ci vix
côtra
Vos Ger
nos admi
bus eruiſ
pecuni
rentes, nat
nes adhe
ſis irriter
ei nunqu
laudatis, q
eibus ab
tatem vice
victorem
norum qu
ſiâ Man
bus omni
rum octo
ſis octing
quod ran
geri he
dines fug
tur, aur
Quid qu
vicitant

DE BELLI GLORIA. 19

primuntur, Cæsarea Regiaq; authoritas as-
feritur, diuina vindicta propagatur. Sed ad
Milites nostros veniamus. Profecto quot
Hispani sunt Milites, torefse Duces deberet:
tanta virtus est eorū, tanta fortitudo, vt vin-
ci vix vnquam possint, vincere semper, etiā
cōtra spem omnium & opinionem soleant.
Vos Germani, nunquid illos adhuc Hispanos
admiramini, qui Bello Saxonico vesti-
bus exitis per medios tormētorum ac selo-
porum ictus, glādios ore tranfuerfos defe-
rentes, natando errantes in Albi flumine na-
ues assecuti triginta quinque ex hostibus ce-
fis in ceteriorē ripam adduxerunt? Vos Fran-
ci nunquid illos adhuc bis mille Hispanos
laudatis, qui ex clade Ratēnatenfi iustis or-
dinibus abeuntes insequētem hostium equi-
tatum vicerunt, & ipsū Gassonem Foxium
victorem interfecerunt? Quid quod Hispano-
rum quatuor millia Sandæo Duce ab ho-
stiū Maurorum viginti millibus sexies viri-
bus omnibus petita mediā in Barbaria suo-
rum octoginta duntaxat amissis, hostiū ca-
sis octingētis victoriā reportauerunt? Quid
quod paucissimi Horucciū Barbarussam Al-
gerij Regem per medias Mauritanix solitu-
dines fugientem, ac frustra, vt remoraretur,
aurum spargentem fortiter occiderunt?
Quid quod Lusitaniam bucellato tantum?
victitantes, nulla vrbium prædā concessa
quiu-

20 CERTAMEN NATIONVM
quinquaginta dierum interuallo subege-
runt. Nec immerito ingeminabant ipsi, eo
se modo Lusitaniam cœpisse, quo cœlum ac-
quiritur, aquam bibendo, panem comeden-
do, ab alienis rebus abstinendo. Obstupesce-
te sanè, & quæ dicam audite. Sub Francisco
Pizarro quadraginta quinque Equites, & Pe-
dites viginti quinque Hispani, quadraginta
Barbarorum armatorum millia proffigave-
runt. Hic Hispanus vnus aduersus quadrin-
gentos ac plures pugnabat. Sub Ferdinando
Cortefio quingenti Pedites & Equites quin-
decim Hispani, contra Barbarorum millia
centum quinquaginta victores nullis suo-
rû amissis extiterunt. Hic vnus manus ad-
uersus quingentos dimicabat. Sub Odoardo
Pacieco septuaginta duntaxat Lusitani quin-
quaginta septem millia Arabum Indorum-
que fuderunt. Sub Almeida nouêdecim Hi-
spanorum naues, hostiles centum omni ar-
morum militumque genere instructissimas
superauerunt. Sub Ferdinando Gundifaluo
treçeti duntaxat Hispani Almanfarem Afri-
cæ Regem & sexaginta cum eo armatorum
millia deleuerunt. Froila cum parua manu
Saracenorû millia quatuor & quinquagin-
ta: Alphonfus Castus septuaginta, Ranimi-
rus octoginta prostrauerunt. Et verò, (ob-
stufesce posteritas) cum paucissimis ac nul-
lis fere copijs, Mahumetanorum ducenta mil-

millia
que tatum
rum virtut
Nos Africa
frano tene
perio prem
Americam
gum mifim
fab Sole pe
magis Bar
luna no
noue xit
adeo infir
ftra Hifp
cant & ad
ueri mun
fortifimo
mos esse H
minari pol
Prodiga
m
Namq
Imp at
Et fa
Cedite
ctores, m
nos Hifp

millia Rex Alphonfus cecidit, viginti quinque tantum è suis desiderauit. Ita Hispanorum vbique conatus victoria coronat & eorum virtus vbique de Fortuna triumphat. Nos Africæ compedes iniecimus, nos Asiam fræno tenemus, nos Europã ferè totam imperio premimus; nos Indias vtrasque, nos Americam & innumeros in ea Reges sub iugum misimus; nos Antipodibus alio penè sub Sole positis, & hominibus ipsa Barbaria magis Barbaris ius dicimus. Nos Orbem ælium à nobis inuentum gubernamus, & si noui existant Anaxagoræ, qui nouos atque adèò infinitos cõstituant mundos, dabit nostra Hispania nonos Alexandros, qui vincant & administrant. Adeò iam illud in vniuersi mundi confessione positum est, omnium fortissimos, bellicosissimos, victoriosissimos esse Hispanos, quibus nec fortuna dominari possit, nec mors. Quippe,

Prodiga gens animi, & properare facillima mortem,

Namque vbi transcendit florentes viribus annos

Impatiens cui spernit nouisse senectam,

Et fati modus in dextra est.

Cedite igitur, cæteri Populi, & Fortunæ victores, mortis contemptores, Rerum Dominos Hispanos agnoscite.

DIXI.

ORA-